

К 792/Д 87

120000868722

ИЧО ПАНЧЕВ

ПОКАНА ОТ ПАРИЖ

комедия в две части

премиера на 20 май 1979 г.
в театъра

ПАНЧО ПАНЧЕВ

Авторът на пиесата Панчо Панчев е един от нашите най-често поставяни драматурзи в страната, така и зад граница. Роден в София през 1934 г., той завършва театрознание във Висшия институт за театрално изкуство „Кр. Сарафов“ през 1955 г. Няколко години се занимава с журналистика и оперативна театрална критика, докато един ден (според собственото му признание) градивното начало у него взима връх и той сам започва да създава поводи за критикуване — собствени драматургични творби — пиеси, либрета, сценарии.

Работил е като редактор в културния отдел на в-к „Работническо дело“, в литературното списание „Септември“, бил е главен редактор на списание „Театър“, а понастоящем е главен драматург на Държавния музикален театър „Стефан Македонски“.

Първата му пиеса е „Напречно сечение“, драма, 1965, основно преработена в „Очи в очи“, която минава по сцените на редица наши и чужди театри. Следват пиесите „Тайната на старата къща“, криминално-психологическа пиеса, 1964, „На лов за приключения“, комедия за деца, 1964, „Приказка за калпаците“, комедия за деца и възрастни, 1967, играна под заглавие „Щръклица“, „Писмото“, драматична новела, 1967, „Има ли смисъл да утешаваме мечка?“, авджийска шега, 1968, „Приказка за тиквата“, 1970, „Откриването на остров „Любомир“, 1972, „Вградена сянка“, 1975 г. и други. „ПОКАНА ОТ ПАРИЖ“ е една от най-новите творби на автора, веднага завоювала широка популярност и поставена вече в няколко наши театри.

ПЪРВИ ВЪЛНЕНИЯ В УЧИТЕЛСКАТА ПРОФЕСИЯ

—Младият учител заживява с пулса на времето, израства духовно, стреми се към пълна реализация на знанията и уменията, когато чувства помощта на добрия ръководител, на опитните си колеги, на целия учителски колектив. В такова атмосфера се постига професионална изискателност, дисциплина и социална активност. И несъмнено трудът на учителя и учениците става по-лек и ефективен.

— С младите кадри учители е лесно и приятно да се работи, стига те погрешно да не са избрали професията. А има и такива. „Исках да следвам друга специалност, но се разминах с нея. Помирих се с учителството“. Начинаеща учителка с диплом за завършено висше образование демонстративно заявява на директора, че не може да го приеме, тъй като не е подготвена. Друга дипломирана учителка не желае предложено място, защото учебното заведение е от елитните и изискванията са високи. Ще успеят ли да се адаптират към професията? Да, ако получат необходимата подкрепа — от директора, от творческата комисия, от най-добрите си колеги.

—Радвам се, че на учителя днес е отредено достойно място. Гордея се с моята нелека, но благородна професия. Тя ме задължава да повишавам личната си дисциплина и професионална подготовка, за да раста като специалист.

— Младите идват различно „узрели“ за професията. Едни са научно подготвени и вътрешно всеотдайни. Други са с добра подготовка, но още не свикнали с мисълта, че са възпитатели. Трети случайно са се върнали в класните стаи. Как ще се развие и формира новият учител, до каква степен ще бъде социално-активна личност зависи от психологическия климат в това училище.

Из разговор с млади учители и техни по-възрастни колеги, поместен във в-к „Учителско дело“ от 13 II 1979 година.

КАКВО ЦЕНЯ У МОЯ ЛЮБИМ УЧИТЕЛ?

Извадки от проведена анкета с ученици от XI-я клас на
Математическа гимназия „Баба Тонка“ — Русе

У моя любим учител харесвам и ценя това, че той вниква в психологията на учениците и въз основа на това подбира начин, по който най-добре, в творческа атмосфера, ще преmine часът. Ценя у него доброто познаване на предмета, защото всеки може да се допита по всякакви въпроси в тая област.

○ ○ ○

В любимия си учител харесвам преди всичко честността, внимателното отношение към учениците. Винаги часовете при него са приятни. Ние, учениците, имаме нужда да чувствуваме пред нас не само опитния преподавател, специалист, но и човека.

○ ○ ○

Учителят, според мен, трябва да знае, че ученикът не е само ученик. Наред със своите задължения към учебния процес той има свои преживявания. Всеки един ученик живее в свой свят, вижда живота по свой начин, носи нещо специфично в себе си. Затова учителят трябва да бъде много добър психолог.

Моят любим учител умее да разбира ученика независимо от положението, в което се намира. Също го ценя затова, че стимулира учениците в начинанията им. Това не означава, че той не трябва да бъде възискателен и да прави компромиси. Напротив, дори е необходимо, за да бъде в очите на възпитаниците си за пример. Много харесвам в него и това, че има чувство за хумор. То действа разведряващо в напрегнатите, тежки часове.

В учителя си ценя неговото умение да разбира психиката на учениците, да ни предразполага и увлича в темното на работата. Той владее прекрасно материала си и умее да го предаде така, че всички да го разберат. В неговите часове се диша спокойно, от време на време разведрява атмосферата с някоя остроумна шега. Това отморява.

Много ценя уменията на своя любим преподавател да създава атмосфера, предразполагаща към естествено, непосредствено овладяване на материала. В неговите часове не се чувства напрежението, характерно за много от часовете при останалите предмети. Разбира се много приятно е да се учи нещо, което доставя удоволствие. Също така е най-приятно, когато знаеш, че до теб има човек, който те разбира и дори е склонен да ти съчувства, а не се проявява като машина, поставена да пише двойки и шестци.

В моя любим учител харесвам най-много това, че така умее да проведе своя час, че на всеки да му стане интересно. Няма я онази тягостна обстановка, която сковава ученика. Създадената ведра атмосфера предразполага към творческа изява за максимално усвояване на материала. Дори, ако някой от нас не знае нещо, учителят не избухва, а търпеливо обяснява грешките.

○ ○ ○

В моя любим учител харесвам способността му да се владее при показване на ниски резултати по предмета му и реално да оценява учениците, независимо дали ученикът е дете на негов приятел или на непознати родители.

○ ○ ○

В моя любим учител ценя:

- а) честността,
- б) знанията, които притежава по своята специалност и умението добре да ги преподава на учениците,
- в) той поддържа настроение по време на час, разведрявайки ни с чувството си за хумор,
- г) старее се настроението му да не се отразява върху преподаването и най-вече при оценката на нашите знания,
- д) умение да предразполага учениците и да им помага при изпитване в трудни моменти,
- е) не се влияе от колегите си и познати приятели при оценка на знанията ни,
- ж) той умее да бъде човек, в буквалния смисъл на тази дума.

○ ○ ○

ПОМАГАМЕ ЛИ НА УЧЕНИЦИТЕ В ТЯХНОТО ПРОФЕСИОНАЛНО ОРИЕНТИРАНЕ

.... В работата по професионалното ориентиране пред училището се изправя тежка бариера: родителските амбиции. Родителите интелектуалци в никакъв случай „не виждат“ децата си като работници. По тъжно, е че някои работници „не виждат“ поколението си на своите работни места. Девизът „учи, за да не станеш бачкаджия“, е твърде универсална максима — символ на готованците. Понякога триъгълникът „училище — семейство — ученик“ се оказва много сложна фигура. Мечтал на младия човек за някаква професия. Не успял да осъществи мечтата си поради известни обстоятелства. И сега той иска, до болка иска да види своя син такъв, какъвто е мечтал да види себе си. А сина го влече съвсем друго. Но родителят не разбира това, а обвинява чедото си в неблагодарност за грижите, в стихийно бунтарство.

.... Една ученичка ми се довери: „Ще се явя на изпит в английската гимназия, но няма да напиша хубаво темата, за да не ме приемат. Мечтая за техникума по химия“. И не я приеха. И отиде следващата година в техникума по химия. За ужас на майка си — ще пропадне талантливото момиче някъде из девическите заводи.

Л. Ст. беше отличничка. След всяка получена петница майка ѝ идваше в училище да провери „какво точно не знае“, за да се вземат мерки: Л. трябва да влезе в езикова гимназия. Тя взема уроци по английски и вече говори сносно. Ще следва английска филология. Л. не идваше никога на екскурзия, на лагер. С нищо не можеше да се въздейства върху свръхамбициозната майка. Но Л. не издържа изпита за английската гимназия. Л. не се върна в класа. Такъв позор майката не можеше да преживее. Със смяна на училището в последния клас на средния курс тя нарани още повече психиката на детето, станала вече твърде чувствителна.

о . о . о

Веднъж на улицата пред мен спря с жест шофьор със слънчева усмивка: „Помните ли, бях нагисал в едно съчинение, че някога ще стана шофьор и непременно ще ви повозя. Заповядайте, другарко.“

В последните учебни дни, когато учениците завършват осми клас, написват съчинение: „Какъв се виждам в своите мечти?“. Изпращам тия съчинения на авторите им, когато са вече абитуренти — поздрав за пълнолетието им и пожелаиие от първото им училище: „На добър час в живота! Да се сбъдват мечтите!“.

Катя БАКЪРДЖИЕВА — учителка
в-к „Литературен фронт“
30 март 1978 година

ПИСАТЕЛЯТ НИКОЛАЙ ХАЙТОВ ЗА ВЪЗПИТАНИЕТО

Другарю Хайтов, с какво мислите, че родителят най-силно влияе за възпитанието на своите деца в нашето съвременно семейство?

— И в съвременното, и във всички семейства, от всички времена, най-силно влияе за възпитанието (за лошо или добро) **ЛИЧНИЯТ ПРИМЕР** на родителите. Традиционните наставления: „това трябва“, „онова не трябва“, „това бива“, „онова не бива“ се изпаряват при първото примерче, което показва на детето, че родителят му говори едно, мисли друго и върши трето и четвърто. Образци на поведение в семейството се похват само от родителския пример, като най-голямо значение според мене има **ТРУДОВНИЯТ** климат в семейството.

А какво бихте казали за ролята на училището?

— Нищо особено. Нашето съвременно училище се стреми преди всичко да увеличи знанията на учениците, а възпитанието е на втори, да не кажа — на трети план. И там, в училището, според мене, не словесните наставничества играят определяща роля, а личният пример. Една несправедлива оценка пред лицето на класа събара всички идейно-възпитателни словесни кули, без остатък.

А сега позволете да попитам, какви добродетели формираха у вас вашите родители?

— Моите родители нито време са имали, нито намерение да се замислят за моето възпитание. Те просто ме въвлякоха в работата от дете, а другото само се намести. Велико нещо и преди всичко велико възпитателно средство е трудът! Второ като него няма! Казали са го мнозина, аз си позволявам да го повторя, и бих го повтарял непрекъснато.

Кой е за вас идеалният учител?

— Идеалният учител е този, НА КОГОТО УЧЕНИЦИТЕ СЕ ВЪЗХИЩАВАТ.

Помните ли образи на ваши учители и с какво са ви привличали те или отблъсквали?

— Кой не помни своите учители? За щастие аз имах удоволствието да се възхищавам на моите учители.

Кой според вас трябва да става учител?

— Само този, който прегръща тази във висша степен творческа професия — с обич и уважение. Учител, който не си обича работата, е чужд за учениците, и за образованието, и най-вече за възпитанието им. Защото учителят гради с живи сърца и улове основите на обществото и не е пресилено, ако се каже: каквито са учителите — такова е и обществото.

Възпитанието — наука ли е или изкуство?

— Нито наука, нито изкуство. ВЪЗПИТАНИЕТО Е ПРИМЕР!

представлението води и текста следи

ДЕНКА ПОПИЛИЕВА

технически сътрудници

Художник-изпълнители — Христо Луканов и Иван Памуков.
Зав. техн. и проектантско бюро — Петър Гузенски. Ръководител организация и реклама — Надежда Ванева. Ръководители художествено осветление — Георги Хараламиев и Димитър Ников. Звуково оформление — Цвятко Ячев. Театър-майстори — Кънчо Начев и Здравко Владимирев. Танцово ателие — Йордан Петров. Завеждащ театрален реквизит — Васил Сапунджиев. Шивашко ателие — Стефка Божанова и Драган Христатиев. Дърводелско ателие — Нено Ненов. Грим и перуки — Станой Станоев. Гипка Ангелова. Завеждащ театрален гардероб — Вania Тодорова.

редакция на програмата
ЛИТЕРАТУРНОТО БЮРО
при театъра

оформление
ДИМИТЪР ГИЛЕВ